

## SENSORVEILEDNING

Sensorveiledning utarbeides av den/de som lager oppgavesettet til den aktuelle eksamen og utarbeides samtidig med eksamensoppgaven.

Sensorveiledningene skal være tilgjengelige for studentene etter at karakterer er fastsatt, jf. UH-loven § 5-3 (3) - <https://lovdata.no/lov/2005-04-01-15/§5-3>.

### Generell info

|                   |                                                                                                                           |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Emneinformasjon   | <a href="https://www.nih.no/studier/emner/2025/var/spm345.html">https://www.nih.no/studier/emner/2025/var/spm345.html</a> |
| Emnekode          | SPM345                                                                                                                    |
| Emnenavn          | Idrettsjuss                                                                                                               |
| Studieår semester | 2025, vår                                                                                                                 |
| Studiepoeng       | 10                                                                                                                        |
| Emneansvarlig     | Helene Riise Ronglan                                                                                                      |
| Eksamenstype      | Skriftlig skoleeksamen                                                                                                    |

Malen tilpasses eksamenstype/vurderingsform.

### Dokumenter som skal være tilgjengelig for sensor

- ☐ Eksamensoppgave (dersom den ikke følger i WISEflow)
- ☐ Emneplan eller fagplan
- ☐ Informasjon som er gitt til studentene om den konkrete eksamen

### Læringsutbytte

Hvilke læringsutbyttebeskrivelser er eksamensoppgaven knyttet til?

- gjøre rede for hva som er gjeldende rett innen idrettsjussen
- ta standpunkt i konkrete idrettsjuridiske saker
- forklare sammenhengen mellom samfunnets regler og idrettens regler

## Pensum/fagstoff

Eksamensoppgaven tar for seg et bredt spekter av temaer som er sentrale i faget idrettsjuss. Oppgave a og b knytter seg i hovedsak til læreboka «Idrettslaget» av Gunnar-Martin Kjenner kapittel 3. Oppgave c omhandler markedsregler og knytter seg til NIFs lov kapittel 13, som er utdypet i læreboka «Idrettslaget» kapittel 18, og i læreboka «Idrett og juss» kapittel 10. Oppgave d og teorioppgaven omhandler NIFs lov og saksbehandlingsregler som er beskrevet i begge lærebøkene, «idrettslaget» kapittel 13 og «Idrett og juss» kapittel 5. Oppgave e omhandler arbeidsrett, som er skrevet om i læreboka «Idrett og juss» kapittel 11. Oppgave f omhandler skatteregler, som er beskrevet nærmere i «Idrett og juss» kapittel 15. Oppgave g omhandler straffebestemmelsene som er utdypet i «Idrett og juss» kapittel 7. Det er undervist i alle temaene.

## Undervisning

### **Generelt om hva som kan forventes av kandidatene - praktikumsoppgaver:**

Kandidatene er 3.års studenter i B.Sc. i sport management – ikke jusstudenter. Foruten noen få undervisningstimer i forvaltningsrett i tidligere fag, har ikke studentene vært eksponert for juridisk tenkning og -metode. Det kan derfor ikke forventes at kandidatene behandler rettskilder og rettskildeprensippene på samme nivå som en jurist eller jusstudent. Likevel har vi brukt mye tid i forelesning på å trene på å anvende juss. Det er utarbeidet og gjennomgått oppgaver til hvert tema, hvor det i fellesskap er diskutert tilnærmingssmåte og relevante rettskilder. Visse krav til oppsett og struktur av en praktikumsoppgave må derfor kunne forventes. I hovedsak er det poengtert i undervisning at kandidatene burde:

1. Presentere oppgavens problemstilling(er).
2. Identifisere og presentere rettslig grunnlag.
3. Identifisere eventuelle problematiske vilkår i det rettslige grunnlaget/det problematiske i oppgavens faktum.
4. Drøfte eller stadfeste hvorvidt vilkårene i det rettslige grunnlaget er oppfylt eller ei.
5. Konkludere tydelig på overordnet problemstilling.

Det er poengtert at praktikumsredegjørelser skal være konsise, hvor spekulering i faktum må unngås. Det er ikke om å gjøre å komme på flest mulig kreative argumenter. Argumentasjonen må være rettslig og knytte seg til oppgavens problemstilling – kvalitet over kvantitet er understreket som en huskeregel.

Kandidatene er introdusert for primære, subsidiære, atter subsidiære osv. drøftelser, og dersom oppgavens problemstilling knytter seg til flere anførsler, skal disse tas stilling til. Selv om kandidaten svarer på overordnet problemstilling uten å vurdere tilknyttede anførsler, må det føre til trekk dersom direkte anførsler er unngått. M.a.o.: kandidaten kan ikke hoppe over gjerdet der det er lavest og forvente toppkarakter bare fordi overordnet problemstilling er besvart.

### **Generelt om hva som kan forventes av kandidatene - teorioppgaver:**

Kandidatene er 3.års studenter i B.Sc. i sport management. De har tidligere gjennomført fag hvor det ofte er gitt teorioppgaver på eksamen. De nærmer seg samtidig fullført bachelor. Det må derfor kunne forventes en viss grad av struktur, refleksjonsevne og selvstendighet i en teorioppgave. Vi har imidlertid ikke trent mye på løsning av teorioppgaver i undervisning, og studentene har heller ikke blitt gitt teorioppgaver som arbeidskrav i løpet av kurset. Det må derfor være rom for å løse oppgaven på ulikt vis, og strenge krav til struktur eksisterer ikke. En ryddig og hensiktsmessig struktur hvor oppgavens problemstilling drøftes og besvares på en konsis måte bør likevel premieres. Igjen er det ikke om å gjøre å produsere flest ord – kvalitet over kvantitet

## **Fasit/Løsningsforslag/ Vurderingskriterier**

Eksamenen er todelt i én del med praktikumsoppgaver, og én del med teorioppgave. Del I teller 80% og del II teller 20%.

### **Del I – Praktikum**

#### **a) Du jobber i NIFs juridiske avdeling og mottar søknaden til Kjellers Angels IL. Ta stilling til om Kjellers Angels IL kan tas opp som medlem i NIF.**

Det er flere forhold som er problematiske for opptak som medlem i NIF. Kandidatene må finne frem til NIFs lov § 10-1 som regulerer søknader om medlemskap. For det første heter idrettslaget «Kjellers Angels IL». Kandidatene må vurdere om dette er et navn som kan godkjennes i henhold til «Forskrift om navn på idrettslag», vedtatt av Idrettsstyret og sist revidert 23.11.2021. NIFs lov § 10-1 (2)(e) viser til forskriften. Ifølge forskriftens § 1 skal et idrettslag i NIF ha et navn som er «enkelt og meningsfylt, og som gir en troverdig og lettforståelig ramme omkring idrettslaget. Navnet skal være egnet til å fungere innenfor NIF og i offentligheten». Bestemmelsen er etter sin ordlyd relativt vidtrekkende, og gir Idrettskretsen – som godkjenner navn på idrettslag, jf. forskriftens § 5 og NIFs lov § 10-1 (3) – et skjønnsmessig rom til å vurdere navnets egnethet. Generelt kan det pekes på at navnet skal være lett å uttale og huske, ha en assosiasjon som relaterer seg til idrettslaget, gi et profesjonelt inntrykk og bidra til at idrettslaget

blir oppfattet som pålitelig. I tillegg må det samsvare med NIFs regler og være egnet til å bli brukt i ulike sammenhenger i offentligheten.

Kjellers Angels IL viser riktignok at foreningen er et idrettslag og hvor idrettslaget er lokalisert, jf. Forskriften § 2. Umiddelbart gir imidlertid navnet «Kjellers Angels IL», sammenholdt med at det er et idrettslag for hovedsakelig motorcross, assosiasjoner til motorsykkellklubben Hells Angels. Hells Angels har blitt assosiert med kriminalitet i flere land, inkl. narkotikahandel, vold og annen organisert kriminalitet. Et idrettslag med navn som gir assosiasjoner til en slik klubb er ikke heldig, og det kan derfor argumenteres for at navnet ikke er «egnet til å fungere innenfor NIF og i offentligheten». Skulle enkelte kandidater ikke være kjent med motorsykkellklubben Hells Angels, og dermed ikke se problematikken i volds- og kriminalitetsassosiasjonene, kan det drøftes om det er problematisk at navnet delvis er på engelsk. Tidligere var dette kun tillatt i enkelte tilfeller, som det bl.a. er beskrevet i læreboka fra 2018 s. 46, men i dagens forskrift er ikke dette eksplisitt forbudt. Det må derfor antas at det isolert sett ikke er avskjærende, men det er ikke viktig hva slags konklusjon kandidaten faller på her. Det sentrale er at de finner frem til forskriften og evner å si noe fornuftig om hvilke krav som stilles til et idrettslags navn.

For det andre fremgår det at styret i Kjellers Angels IL ønsket å legge til grunnverdien «brorskap» i idrettslagets lov § 1. Kandidatene må drøfte om dette er en verdi som er forenlig med formålsbestemmelsen i lovnormen og idrettslagets forpliktelser etter NIFs lov. Begrepet «brorskap» tilsier et sterkt fellesskap mellom individer som deler en felles identitet, verdier eller mål. Det gir assosiasjoner til samhold, lojalitet og tilhørighet. Slike verdier står klart nok ikke i strid med NIFs formål, hvor bl.a. fellesskap er inntatt. Dersom noen skulle si noe fornuftig om at begrepet «brorskap» også kan gi assosiasjoner til en ren «gutteklubb» som holder kvinner og utenforstående ute, eller til ulovlig aktivitet, ref. Hells Angels, må dette telle positivt så fremt det er gjort på en nyansert måte.

For det tredje fremgår det at Kjell lot være å høre med Motorsportforbundet før de sendte søknaden om medlemskap. Det fremgår av § 10-1 (1) at et idrettslag ikke kan tas opp som medlem i NIF uten samtykke fra særforbundet. På dette punkt må det derfor være klart at Kjellers Angels IL ikke kan tas opp som medlem i NIF.

#### **b) Kan NIFs juridiske avdeling behandle søknaden?**

Søknad om medlemskap i NIF skal sendes idrettskretsen, jf. NIFs lov § 10-1 (1). Det er Idrettskretsen som godkjenner navn på idrettslag, jf. forskriftens § 5 og NIFs lov § 10-1 (3). NIFs juridiske avdeling kan derfor ikke behandle søknaden.

#### **c) Er avtalen mellom Kjellers Angels IL og Grus og Glory AS gyldig?**

Her må kand. finne frem til NIFs lov kapittel 13 og vurdere om avtalen er i strid med bestemmelsene her. Forvaltning av deler av et idrettslags virksomhet

fremgår av § 13-4. I annet ledd fremgår det at idrettslaget «skal [...] opprettholde sin posisjon som et selveiende og frittstående idrettslag [og] ikke direkte eller indirekte overføre rettigheter eller beslutningsmyndighet over idrettslagets sportslige virksomhet til avtaleparten», jf. § 13-4 (2). Vilklårene samsvarer med det som også fremgår av § 13-2. Det kommer nokså klart frem av faktum at styreleder og eneaksjonær i Grus og Glory AS skal bestemme hvem som får bli en del av Kjellers Angels IL sitt motorcross-team. Dette er klart nok et brudd på idrettens frie stilling, da det er en sportslig avgjørelse å sette sammen lag. Avtalen må derfor anses for ugyldig. I tillegg fremgår det at Kjell signerer avtalen, og dersom enkelte kandidater anser dette som problematisk fordi kun organisasjonsledd kan være part i slike avtaler, jf. § 13-3 (3) må de premieres.

Skulle noen kommentere andre vilkår som må være oppfylt for at organisasjonsledd i NIF kan inngå avtaler med næringslivet, som f.eks. at inngåelse av avtaler skal forhåndsgodkjennes av idrettslagets årsmøte, jf. § 13-4 (3), er dette greit så fremt det gjøres på en hensiktsmessig og ikke-spekulativ måte.

**d) Vil et vedtak om å ansette Kjell som daglig leder i Kjellers Angels IL utgjøre et brudd på NIFs lov?**

Spørsmålet er om Kjell, som ansatt, kan sitte i styret. Etter § 2-6 (2) er en arbeidstaker i idrettslag ikke valgbar til styre. Styremedlem som får relevant ansettelse plikter å fratre tillitsvervet ved tiltredelse av stillingen, og kan ikke gjeninntre før ansettelsesforholdet er opphørt. Kjell kan m.a.o ikke være daglig leder og styreleder, og et vedtak om å gjøre han til daglig leder vil utgjøre et brudd på NIFs lov.

Det er ikke helt tydelig om Kjell vil være med på å fatte vedtaket eller ikke, men siden han sitter i styret av idrettslaget er det ikke utenkelig. Studenter som eventuelt kommenterer dette, og problematikk ifm. Inhabilitet, må premieres.

**e) Drøft og avgjør om Kjell må ansettes i fast stilling.**

Hovedregelen er at ansatte skal ansettes fast, se arbeidsmiljøloven § 14-9 (1). Men det er en viss adgang til midlertidig ansettelse. Det mest aktuelle å vurdere her er § 14-9 (2) om at det er tillatt med midlertidig ansettelse av idrettsutøvere, idrettstrenerne, dommere og andre ledere innen den organiserte idretten. Spørsmålet blir om «andre ledere» omfatter en daglig leder-stilling som Kjells. Hvem som omfattes av denne betegnelsen er ikke helt klart. Læreboka s. 315 omtaler det litt og antyder at idrettsledere som står den aktive idretten nær omfattes, bl.a. sportslig leder. Mens ordinære administrative stillinger ikke omfattes. Det kan synes som Kjells stilling i hovedsak er administrativ. På den andre siden er det en nyoppstartet klubb med bare han som ansatt, så at han er

involvert i det sportslige er sannsynlig. Det viktigste her er ikke konklusjonen, men at kandidatene ser problemstillingen.

**f) Er de ovennevnte inntektene skattepliktige?**

Etter sktl. § 2-32 (1) er i utgangpunktet idrettslag skattefri. Idrettslag er imidlertid skattepliktig for økonomisk virksomhet, herunder utleie av fast eiendom, med omsetning over 140 000 kroner etter sktl. § 2-32 (2). Det er samlet omsetning som må overstige 140 000 kroner. Skatteplikten gjelder bare dersom virksomheten ikke har nær forbindelse til idretten eller er kortvarig/sporadisk. Billettinntektene kommer pga. idretten og er dermed skattefri, utleie av fast eiendom til annet enn idrettsformål er skattepliktig, Bingo har heller ikke noe med idretten å gjøre så det er også skattepliktig.

**g) Drøft og ta stilling til om Henrik Hurtig kan straffes etter NIFs bestemmelser.**

Studentene må finne frem til NIFs Sanksjonsregelverk/kapittel 11 i NIFs lov som regulerer straff. Det er positivt om kandidaten raskt stadfester at sanksjonsregelverket kommer til anvendelse, jf. § 1-3. De kan enten forutsette at Henrik Hurtig også er medlem av et idrettslag som er medlem i NIF, jf. bokstav a, eller vise til bokstav b, om at han deltok på et idrettsarrangement organisert av et organisasjonsledd i NIF. Det er også fint om de poengterer at saken har klar idrettslig tilknytning, som er et uskrevet grunnvilkår for å kunne straffes etter NIFs regler, bl.a. stadfestet i NIFD-2020-11 (Nøkkeltveri).

Deretter blir første vurdering om styret i Kjellers Angels IL kan påtale forholdet. Det fremgår av § 1-12-1 at blant annet «Styrene i idrettslag» har myndighet til å påtale og begjære suspensjon. Henrik Hurtig kan derfor ikke høres i sin anførsel på dette punkt.

Neste vurdering blir om Henriks utsagn er et straffbart utsagn etter NIFs lov § 1-4. Her er flere bokstaver aktuelle. Det kan for det første vurderes om utsagnet er en diskriminerende ytring som er egnet til å fremme hat eller forhåne Runa på grunn av hennes kjønn, jf. bokstav i. At han kaller Runa for et prakteksemplar på hvorfor kjerringer er dårlige til å kjøre, underbygger en stereotypi som kan virke ekskluderende og som er egnet til å skape et negativt miljø for kvinner i motorcross. Det er ikke avgjørende hvilken konklusjon kandidaten faller på, men dersom kandidaten mener utsagnet ikke når opp til terskelen for å være en diskriminerende ytring, bør det vurderes om utsagnet kan straffes etter bokstav b – «opptrer uredelig eller uhøvisk». Ordlyden «uhøvisk» er vag, men peker i retning av upassende adferd. Idrettsstyrets forarbeider til endringene av lovbestemmelsen på Idrettstinget i 2015 presiserer at begrepet «omfatter en rekke ulikeartede handlinger som innebærer et avvik fra den oppførsel som må kunne forventes av personer tilknyttet norsk idrett».

Utsagnet til Henrik er et slikt avvik, og vil kunne anses som «uhøvisk eller uredelig opptreden». Det kan også være aktuelt å vurdere om Henrik kan straffes etter bokstav j – «på annen måte opptrer slik at det klart kan skade idrettsarbeidet eller idrettens anseelse». Dette er en sekkebestemmelse som supplerer de andre straffebudene. Det kan være aktuelt å trekke inn her at utsagnet til Peder skjedde i publikumssvingen, slik at mange sannsynligvis hørte det. I tillegg er det et utsagn som går imot idrettens inkluderingsarbeid, ved at det kan frastøte kvinner fra motorsporten. Konklusjon er ikke avgjørende.

Kandidatene burde kort bemerke at skyldkravet i § 1-5 må være oppfylt for å kunne straffes. Det kan imidlertid ikke forventes at de har inngående kunnskap om subjektiv skyld, men en påpekning om at det er et grunnvilkår for straff er fint.

## **Del II – Teori**

«Gjør rede for prinsippene for behandling av forvaltningssaker i idretten. Nevn eksempler på forvaltningssaker i idretten.»

Temaet er nokså grundig behandlet i læreboka (Idrett og juss) s. 104 flg., og i forelesning. Kandidaten burde innledningsvis redegjøre for hva saksbehandling og forvaltningssaker er, uten å bruke for mange ord på alminnelig forvaltningsrett. I forelesning har det blitt tydeliggjort at forvaltning retter seg mot organiseringen av og gjennomføringen av offentlige oppgaver, og at forvaltningssaker er enhver sak hvor et forvaltningsorgan handler på vegne av stat eller kommune, jf. Ot.prp.nr.38 (1964-1965) s. 31 (Det kan ikke forventes at studentene kjenner til forarbeidene, men de bør nevne forvaltningsloven). Eksempler som er nevnt i undervisning er saksbehandling av byggesøknader, søknader om opptak til høyere utdanning eller av idrettslig relevans: søknader om spillemidler.

Kandidaten burde raskt komme over på hva «forvaltning» er i norsk idrett. Det har blitt tydeliggjort i forelesning at NIF er et selvstendig rettssubjekt og ikke en offentlig forvaltningsmyndighet, slik at forvaltningsloven ikke kommer til anvendelse. Derfor er det mer korrekt å bruke begrepet «saksbehandling» i stedet for «forvaltning» ettersom «forvaltning» ofte forbindes med offentlig virksomhet. Kandidater som understreker dette bør premieres.

Kandidaten burde videre nevne eksempler på saker som behandles i idrettens «forvaltning». En mulig tilnærming er å presisere at forvaltningssaker i idretten er alle saker som faller utenfor straffe- og sanksjonssaker, og vise til skillet mellom saksbehandling av sanksjonssaker i idretten (NSR lov § 1-4 fl.) og saksbehandling av andre saker, herunder bl.a. saksbehandling av alminnelige disiplinærforføyninger (NSR § 1-1 fl.). Andre forvaltningssaker som er nevnt i forelesning vil være søknader om dispensasjon fra konkurranseregler, behandling av søknad om medlemskap i idrettslag, søknader om midler til idrettslaget e.l.

Kandidatene bør også si noe om hvordan saksbehandling i idretten er regulert. Det eksisterer ikke mange skriftlige saksbehandlingsregler i NIFs regelverk, men NSR § 1-1 (2), NIFs lov § 2-8 (habilitet) og Saksbehandlingsregler til beslutninger som fattes med hjemmel i NIFs lov kapittel 10 (vedtatt av Idrettsstyret 13.12.23 i kraft av NIFs lov § 10-1 (5)) er nevnt i forelesning. Kandidatene kan raskt komme inn på uskrevne regler og analogier fra forvaltningsloven. I forelesning er regler om forsvarlighet, habilitet, kontradiksjon, formkrav til vedtak og begrunnelse, saksforberedelse og veiledning trukket frem som grunnleggende forvaltningsrettslige prinsipper. Kandidater som nevner disse og kan vise til analogier i forvaltningsloven eller NIFs regelverk må premieres. Kandidater som ikke evner å vise til eksempler på grunnleggende saksbehandlingsprinsipper må gis trekk.

Det vil telle positivt om kandidatene sier noe om konsekvenser av brudd på saksbehandlingsreglene, f.eks. at det ikke eksisterer en generell klageadgang på vedtak fattet i et av idrettens organisasjonsledd, med noen unntak (vedtak om opptak av lag, jf. NIFs lov § 10-1 (3) og vedtak som nekter individuelt medlemskap og midlertidig fratakelse av medlemskap, jf. saksbehandlingsreglene til kap. 10, jf. § 10-1 (5)). Kunnskap om klagemuligheter/prosess for domstolene/ugyldighetsvurderinger utover dette kan ikke forventes, men må så klart premieres om kandidaten evner å si noe fornuftig om dette.